

VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYOK – 2024. júliusi hatálybalépéssel

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény módosításáról szóló 2024. évi XVI. törvény

2024. május 9. napján a Magyar Közlönyben kihirdették a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) módosításáról szóló 2024. évi XVI. törvényt (a továbbiakban: Módtv.).

A törvény módosuló rendelkezései tárgyában – a törvényjavaslat indokolásának felhasználásával – az alábbi tájékoztató készült.

A törvény a kihirdetését követő második hónap első napján, azaz 2024. július 1. napján lépett hatályba.

Jat. IV. Fejezet, 6. alcímének módosítása, a jogszabályok céljának meghatározása - Preambulum mint kötelező elem

A módosítás „bevezeti” a jogszabály tervezetének kötelező elemeként a preambulumot, amelyben a szabályozás célját meg kell határozni.

A preambulumban a jogszabály előkészítője szükség szerint rögzítheti a szabályozással összefüggő azon elvi, elméleti tételeket, amelyeket a jogszabály tervezetének szerkezeti egységeiben nem lehet rendezni [18. § (1) bekezdés].

A rendelet tervezet preambuluma a jogszabály tervezet preambulumának tartalmi elemein túl tartalmazza a rendelet megalkotásához szükséges, az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározott érvényességi kellékek felsorolását [18. § (2) bekezdés].

A módosítás rögzíti, hogy a preambulum szerkesztési követelményeket az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározott jogszabály-szerkesztési követelmények szerint kell kialakítani [18. § (3) bekezdés].

A preambulumot a jogszabály megváltozott tartalmának megfelelően módosítani kell, ha az a preambulum és a jogszabály rendelkezéseinek tartalmi összhangja megteremtése érdekében szükséges [18. § (4) bekezdés].

Jat. IV. Fejezet, 6. alcímének módosítása - indokolási kötelezettség

A tervezethez a jogszabály előkészítője indokolást csatol [18. § (5) bekezdés].

Változatlan:

Az indokolás kötelező tartalmi elemei

azon a társadalmi, gazdasági, szakmai okok, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá
a várható hatás ismertetése, és
az előkészítő álláspontjának ismertetése az indokolás közzétételéről.

Az indokolás nyilvánosságát jogszabályban meghatározottak szerint kell biztosítani, az indokolás kötelező erővel nem rendelkezik.

A jogszabály értelmezésekor figyelmen kívül kell hagyni a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás jogszabályszöveggel ellentétes részét.

Eltérés:

Az indokolás nem kötelező tartalmi elemei szabályozással összefüggő részletes körülmények, amelyek a szabályozás értelmezését segíthetik,
a szabályozás előzményeinek ismertetése [18. § (5) bekezdés].

Jat. 23. §-ának kiegészítése új (6) bekezdéssel - közjogi szervezetszabályozó eszköz

A módosítás rögzíti, hogy törvényben meghatározott tárgykörben normatív utasítást adhat ki a honvédekre kötelező jelleggel a Honvéd Vezérkar főnöke.

A módosítással érintett rendelkezések alkalmazása

A módosított rendelkezéseket a 2025. január 1. napján vagy azt követően előkészített jogszabály-tervezetek esetében kell alkalmazni.

Ettől eltérően azon tervezetknél is alkalmazni lehet az új rendelkezéseket, amelyek előkészítését a módosítással érintett törvény hatálybalépését követően kezdték meg azzal, hogy a 6. alcím (indokolási kötelezettségre vonatkozó rendelkezések) alkalmazásának mellőzése esetén a Jat. módosítását megelőző napon hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

2025. január 1. napja előtt kihirdetett jogszabályok, amelyek preambulomot nem tartalmaznak vagy bevezető részt tartalmaznak, preambulummal történő kiegészítés céljából nem módosíthatók.

Egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XIX. törvény

2024. május 9. napján a Magyar Közlönyben kihirdették az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XIX. törvényt.

A törvény bíróságokat érintő rendelkezései tárgyában – a törvényjavaslat indokolásának felhasználásával – az alábbi tájékoztató készült.

A törvény főszabály szerint a kihirdetését követő nyolcadik napon, azaz 2024. május 17. napján lépett hatályba, azzal, hogy a törvény bíróságokat érintő rendelkezései 2024. július 1. napján léptek hatályba.

A bíróságokat közvetlenül érintő rendelkezések

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) módosítása

A módosítás az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelményeknek való megfelelés érdekében a Földforgalmi tv. 34. §-át új (3a)-(3e) bekezdésekkel egészíti ki [65. § - hatályba lép 2024. július 9. napján].

A módosítás a Földforgalmi tv.-t egészíti ki egy új 63/A. §-sal [68. §].

A Földforgalmi tv. új 63/A. §-a a fentebb hivatkozott módosításhoz kapcsolódó szabályokat tartalmazza, meghatározva az állam vételi jogának gyakorlására vonatkozó rendelkezéseket.

Az állam vételi jogának megnyílása, ellenérték bírósági letétbe helyezése, igényérvényesítés

Az állam vételi jogának megnyílása

A szerzési korlátozások hatósági ellenőrzése során, amennyiben a kötelezett nem tesz eleget a hatóság – törvény szerinti – figyelmeztetést tartalmazó döntésében foglaltaknak, a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatában megállapítja az állam vételi jogának megnyílását, a föld forgalmi értékét, az értékbecslési díját, az ingatlan ellenértékeként a forgalmi érték és az értékbecslési díj különbözeteként megállapított összeget, továbbá az ellenérték megfizetésének módját, a határozat közigazgatási perben támadható.

Ellenérték bírósági letétbe helyezése

Amennyiben a tulajdonos határidőn belül nem nyilatkozik vagy az adatokat nem jelöli meg, a neki járó ellenértéket az ingatlan fekvése szerint illetékes törvényszéknél bírósági letétbe kell helyezni, az állam földvásárlásra felhasználhatja a letétben lévő összeget, ha azt a jogosult 15 éven belül nem igényli,

Igényérvényesítés

Ha a tulajdonos a letett összeget 15 éven belül nem igényelte, akkor annak leteltét követően ezt a követelését bírósági úton érvényesítheti, a tulajdonos által – a mezőgazdasági igazgatási szervnek az állam vételi jogának megnyílása tárgyában hozott határozatával szemben – megindított közigazgatási pernek az állam vételi jogának gyakorlására halasztó hatálya van.

A 12. alcím, – amely a Földforgalmi tv. módosított rendelkezéseit tartalmazza – sarkalatosnak minősül.

A törvényjavaslat indokolása szerint a föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán az Alkotmánybíróság 24/2023. (XII. 5.) AB határozatában alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a Földforgalmi tv. 34. § (3) bekezdése alapján a föld tulajdonjogának végintézkedés útján történő megszerzése esetén az örökös szerzőképességének nem az örökhagyó halálakor, hanem a hagyatéki eljárás során kell fennállnia.

A hagyatéki eljárás kiterjed a bírósági jogorvoslatra is, annak jogerős lezárásáig.

Az AB határozatban foglalt alkotmányos követelménynek való megfelelés érdekében, és a hagyatéki eljárások indokolatlan elhúzódásának megakadályozása végett a föld tulajdonjogának végintézkedéssel történő megszerzése kapcsán differenciált szabályozás kialakítása szükséges. A belföldi és tagállami természetes személyek abban az esetben rendelkeznek földszerzési képességgel, ha a törvényi feltételeknek megfelelnek. Indokolt tehát, hogy e személyek részére megfelelő határidő kerüljön biztosításra a szerzési feltételek teljesítésére.

Amennyiben az egyéves határidőn belül nem tesznek eleget a szerzési feltételeknek, akkor földszerzésük ellentétes lesz a földforgalmi szabályozás alapvető céljaival és elveivel, ezért szükséges, hogy az egy éves határidő sikertelen leteltét követően a föld vételi joggyakorlás útján állami tulajdonba kerüljön.

Ebben az esetben az örökös a tulajdonjog átruházásáért megfelelő ellentételezést kap.

A szerzési feltételeknek való megfelelést a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi.

Magyarország Alaptörvényének tizenharmadik módosításáról

Magyarország Alaptörvényének tizenharmadik módosítását az Országgyűlés a 2024. június 11-i ülésnapján fogadta el.

A Magyar Közlönyben 2024. június 18. napján hirdették ki Magyarország Alaptörvényének tizenharmadik módosításával egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

A törvény főszabály szerint 2024. július 1. napján lépett hatályba.

A 3. cikk 2024. november 1-jén lép hatályba.

1. cikk

A köztársasági elnök egyéni kegyelmezési jogának gyakorlása a 9. cikk (3) bekezdés n) pontjába került át, erre tekintettel a köztársasági elnök intézkedéséhez és döntéséhez a Kormány tagjának ellenjegyzése a továbbiakban nem szükséges.

A módosítás szerint sarkalatos törvény határozza meg azon, a gyermek sérelmére elkövetett szándékos bűncselekmények körét, amelyek tekintetében a köztársasági elnök az egyéni kegyelmezési jogát nem gyakorolhatja [Alaptörvény 9. cikk (8) bekezdés].

A gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXX. törvény

A Magyar Közlönyben 2024. június 18. napján hirdették ki a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXX. törvényt (a továbbiakban: Mód.tv.).

A törvény főszabály szerint – az alábbi kivételekkel - 2024. július 1. napján lépett hatályba.

A 6. §, a 10. § (2) és (3) bekezdése, az 5. alcím és a 65. § (a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 209/A. §-sal való kiegészítése) 2024. szeptember 1-jén lép hatályba.

Az 1. alcím és a 39. § 2025. január 1-jén lép hatályba.

A tájékoztató a törvény indokolásának felhasználásával készült.

A bíróságokat közvetlenül érintő lényegesebb módosítások

1. A büntügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a büntügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (Bny.tv.) módosítása - 51-54.§

A Mód. tv. 51-54. § -a módosítja a megfeleltetési eljárás kezdeményezésére vonatkozó szabályokat, hogy a magyar bíróságok által elítélt személyek mellett azon magyar állampolgárok adatai is megismerhetővé váljanak, akikkel szemben az Európai Unió más tagállamában vagy az Egyesült Királyságban hoztak gyermekeket sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetése miatt bűnösséget megállapító jogerős ítéletet [Bnytv. 33./C. §] bekezdés].

Az átmeneti rendelkezések rögzítik, hogy a Bnytv. 33/C. §-át a 2024. július 1-jét követően érkező tagállami ítéletek vonatkozásában kell alkalmazni, míg a 2018. január 1. és 2024. június 30. között nyilvántartásba vett tagállami ítéletek 33/C. § (1) bekezdés szerinti ellenőrzését a büntügyi nyilvántartó szervnek 2025. július 1-jéig kell elvégezni [Bnytv. 100/C. §].

2. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs.tv.) módosítása – 58. §

A Szabs.tv. Ötödik része a 249. §-t követően kiegészítésre kerül „A gyermekvédelem rendjét veszélyeztető szabálysértések” fejezettel, melyben új szabálysértési tényállást rögzít a gyermek befogadásának jelzésére vonatkozó szabályok megszegése elnevezéssel [Szabs.tv. 249/A. §].

3. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) módosítása - 60-66. §

A Mód. tv. tovább szigorítja a Btk. szabályait a kiskorúak sérelmére elkövetett, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elkövetőivel szemben:

Eltörli azt a korlátot, hogy az ötévi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő, kiskorú sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények nem évülnek el [Btk. 26. § (3) bekezdés c) pont].

Valamennyi elítélt – nem csak a nyolcévi vagy annál súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett –, akit szexuális bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, kizárásra kerül a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből [Btk. 38. § (5) bekezdés c) pont].

Nem mentesül a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól az elkövetéskor tizennyolcadik életévét betöltött elítélt, ha tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények miatt öt évet meghaladó tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték [Btk. 98. § (4) bekezdés].

A köztársasági elnök az egyéni kegyelmezési jogát nem gyakorolhatja azzal az elítélttel szemben,

akit tizennyolcadik életévét betöltött személy által tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény, miatt vagy

a fenti bűncselekménnyel vagy a bűncselekmény miatt indult büntetőeljárással összefüggő, tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett más szándékos bűncselekmény miatt ítélték el [Btk.104. § (1) és (3) bekezdés].

A kitiltás alkalmazásának a lehetőségét kiterjeszti a Btk. XIX. Fejezetében meghatározott valamennyi, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény tekintetében. [Btk. 206 §].

Új tényállás a Gyermekvédelmi jelzéssel kapcsolatos kötelezettség megszegésének vétsége [Btk. 209/A. §]. (Hatálybalépés: 2024. szeptember 1.)

4. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) módosítása - 67-68.§

A módosítás a szülői felügyeleti jog részjogosítványának, a törvényes képviselői jognak meghatározott ügyekben való szüneteléséről rendelkezik [Ptk. 4:186. § (4) bekezdés a) és b) pont].

A gyermekvédelmi gyámság alatt álló gyermek érdekében a gyermek részére a gyermekvédelmi nevelőszülő vagy a gyermekotthon törvényben meghatározott egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendelhető.

A gyermekotthon nevében az egyes gyámi feladatokat a gyermekotthon vezetője vagy az általa kijelölt, szakmai munkakörben foglalkoztatott személy láthatja el, aki személyében megfelel a gyámmal szemben támasztott követelményeknek [Ptk. 4:231.§ (2a) bekezdés].

5. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) módosítása - 69-70. §

A Ptké. módosítása a Ptk. fenti módosításaihoz kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket tartalmazza:

A Ptk. 4:186. § (4) bekezdés b) pontját a Mód.tv. hatálybalépését követően elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés esetén kell alkalmazni, míg a Ptk. 4:231. § (2a) bekezdését a Mód.tv. hatálybalépését követően indult gyámrendelési eljárásokban, ideiglenes hatályú elhelyezésre és nevelésbe vételre irányuló eljárásokban, valamint a nevelésbe vételnek a Mód.tv. hatálybalépését követő felülvizsgálatakor kell alkalmazni.

6. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv.tv.) módosítása - 71-79.§

A Mód.tv. a Bv. tv.-t a kegyelmi jogkör gyakorlásával kapcsolatban a Btk. 104. § (1) és (3) bekezdésével összhangban kiegészíti [Bv. tv. 30. § (2a) bekezdés].

A köztársasági elnök a kegyelmi döntésről szóló határozatot az igazságügyért felelős miniszternek küldi meg, aki ellenjegyzési jogot nem gyakorol.

Nem csak a személy elleni erőszakos bűnelkövetők, hanem azon elítéltek esetében is kizárt lesz a reintegrációs őrizet lehetősége, akik tizennyolcadik életévet be nem töltött sértett sérelmére szexuális bűncselekményt követtek el [Bv.tv. 187/A. § (1) bekezdés a) pont].

A Btk. XIX. Fejezetében meghatározott, tizennyolcadik életévet be nem töltött sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatti elítélés esetén nemcsak bemeneti, hanem kimeneti követelmény is lesz a visszaesési kockázat felmérése [Bv.tv. 75. § (2a) bekezdés d) pont].

A Bv.tv. kiegészítésre kerül egy új 188/A. §-sal az alábbiak szerint:

Ha az elítéltet a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában megjelölt személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték el és a sértett kérte az értesítését,

a BVOP a szabadulás időpontja előtt egy hónappal tájékoztatja a sértettet, aki nyilatkozatot tehet, amelyben előadhatja az elítélt feltételes szabadságra bocsátásával kapcsolatos álláspontját.

A sértett nyilatkozatát a BVOP a büntetés-végrehajtási bíró részére továbbítja.

A sértett a nyilatkozatában kérheti az elítéltnél a személyétől, valamint reá tekintettel hozzátartozójától vagy más személytől történő távoltartásának elrendelését.

A sértett a nyilatkozatát írásban teheti meg vagy kérheti, hogy nyilatkozatát a büntetés-végrehajtási bíró előtt szóban tehesse meg, valamint indítványozhatja, hogy meghallgatására telekommunikációs eszköz alkalmazása útján kerüljön sor.

A bv. bíró a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos döntés során a 188. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel szempontjából a rendelkezésére álló sértetti nyilatkozatot vizsgálja és figyelembe veszi.

Ha a sértett az elítélt távoltartásának elrendelését indítványozta, a büntetés-végrehajtási bíró a 188. § (3)–(4) bekezdése alapján, csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzheti külön magatartási szabályként a távoltartás külön magatartási szabály előírását.

Ha a sértett kérte az értesítését, és a bv. bíró az elítéltet feltételes szabadságra bocsátja, az elítélt pártfogó felügyeletének az elrendelését csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzheti.

Ha a sértett nyilatkozata a feltételes szabadságra bocsátásról való döntést követően érkezik be, a bv. bíró – utólagos bv. bírói eljárás keretében – a sértett nyilatkozata alapján a sértettől, valamint reá tekintettel hozzátartozójától vagy más személytől történő távoltartás külön magatartási szabály előírásáról dönt.

Az átmeneti rendelkezések szerint, ha az elítéltet a fenti bűncselekmény miatt ítélték el és a Mód. tv. Bv. tv.-t módosító rendelkezéseinek hatálybalépésekor már feltételes szabadságra bocsátották úgy, hogy elrendelték a pártfogó felügyeletét, továbbá a sértett kérte a 13. § szerinti értesítését, a sértett a bv. bírónál kezdeményezheti, hogy – utólagos bv. bírói eljárás keretében – a távoltartás külön magatartási szabály előírásáról döntsön.

A BVOP a sértettet a fentiekre a Mód. tv. hatálybalépésétől számított hatvan napon belül tájékoztatja [Bv. tv. 436/A. § (7) és (8) bekezdés].

7. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) módosítása - 80-85. §

Ha a Be. 82. § c) pontja alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, a bíróság szaktanácsadó közreműködésével végzi el a sértett

kihallgatását igénylő vagy azzal járó más eljárási cselekményt, feltéve, hogy a vádemelés előtt a korábbi eljárási cselekményt már ilyen módon hajtották végre.

Az eljárási cselekmény más módon csak akkor végezhető el, ha ezt a sértett sajátos szükségletei, személyes jellemzői vagy más fontos ok szükségessé teszi, és a sértett jogai gyakorlásának, kötelezettségei teljesítésének elősegítése és kímélete, illetve védelme más módon is biztosítható [Be. 89. § (6) bekezdés].

A Magyarország Alaptörvényének tizenharmadik módosításával, valamint a Btk.-val és a Bv.tv.-vel összhangban módosításra kerülnek a kegyelmi eljárással kapcsolatos rendelkezések:

A köztársasági elnök a kegyelmi döntésről szóló határozatot a kegyelmi kérelmet előterjesztő igazságügyért felelős miniszter vagy legfőbb ügyész részére továbbra is megküldi, azonban már nem az ellenjegyzési jog gyakorlása érdekében [Be. 861. §].

A köztársasági elnök az egyéni kegyelmezési jogát nem gyakorolhatja, ha a terhelt gyanúsított kihallgatására vagy vele szemben vádemelésre a Btk. 104. § (1) és (3) bekezdésében írt módosításokban foglalt bűncselekmények miatt került sor [Be. 861/A.§].

A kegyelmi jogkör gyakorlásának megváltoztatására tekintettel a törvény rögzíti a kegyelmi eljárás menetének módosított rendelkezéseit [Be. 862. §].

A 2024. július 1-jén folyamatban lévő kegyelmi eljárásokra vonatkozóan az átmeneti rendelkezések határozzák meg a Mód.tv. alkalmazásának kötelezettségét.

Eszerint a Mód. tv. rendelkezéseit hatályba lépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell azzal, hogy a köztársasági elnök kegyelmi döntésről szóló, miniszteri ellenjegyzési jog gyakorlása érdekében megküldött határozata – amennyiben a miniszteri ellenjegyzési jog gyakorlására 2024. június 30-ig nem került sor – 2024. július 1-jén válik érvényessé [Be. 876/E.§].

A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló
2023. évi CIII. törvény

2023. december 22. napján a Magyar Közlönyben kihirdették a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényt (DÁPtv.).

2024. május 7. napján a Magyar Közlönyben kihirdették a digitális állam megvalósítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XII. törvényt (DÁP saláta tv.), amely a DÁPtv. egyes rendelkezéseit is érinti, annak módosítása okán.

A módosító törvényben foglalt rendelkezések figyelembevételével a DÁPtv. bíróságokat érintő rendelkezései tárgyában – a törvény indokolásának felhasználásával – az alábbi tájékoztató készült.

A DÁPtv. főszabály szerint – az alábbi kivételekkel – 2024. július 1. napján lépett hatályba.

A DÁPtv.

18–24. §-ai, a 26–38 §-ai – az elektronikus ügyintézés alapvető szabályai, az elektronikus kapcsolattartás, a felhasználó jogai és kötelezettségei,

a 39. § (2) bekezdés c)–l) pontja – a digitális szolgáltatás biztosítására vonatkozó egyes rendelkezések,

a 40. §-a – a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások általános szabályai,

a 45. §-a,

a 46. § (1) bekezdés b) pontja, a 46. § (2)–(4), valamint (6)–(8) bekezdése,

a 47–51. §-ai – a központi elektronikus ügyintézési szolgáltatások általános szabályai, az ügyfél ügyintézési rendelkezések nyilvántartása, iratérvényességi nyilvántartás, papír alapú irat átalakítása hiteles elektronikus irattá, elektronikus irat hiteles papír alapú irattá alakítása,

a 65–70. §-ai,

a 72–79. §-ai – a digitális szolgáltatások felügyelete, az együttműködésre vonatkozó szabályok alkalmazása, az együttműködés alapelvei, információforrások, az információk továbbításának formái, együttműködés során használt szabályozott és központi elektronikus ügyintézési szolgáltatások,

a 82–112. §-ai, valamint

a 121. §-a – amely szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) hatályát veszti,

2024. szeptember 1. napján lépnek hatályba.

A DÁPtv. 2024. szeptember 1. napjától tehát hatályon kívül helyezi az E-ügyintézési tv.-t, és az átmeneti rendelkezések között kimondja, hogy 2024. július 1. napjától 2024. szeptember 1. napjáig a DÁPtv. rendelkezéseit az E-ügyintézési tv.-ben foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

A DÁPtv. Ötödik Része – a digitális tér és szolgáltatók kapcsolata – 2025. június 1. napján lép hatályba.

A törvény az átmeneti rendelkezések között kimondja továbbá, hogy a digitális szolgáltatást biztosító szervezetek – az Ötödik Rész szerinti jogalanyok kivételével – 2025. július 1. napjától kötelesek a DÁPtv.-nek megfelelő digitális szolgáltatásokat biztosítani.

A törvény célja a Nemzeti Digitális Állampolgárság Program megvalósítását szolgáló törvényi szintű szabályozás megalkotása, megteremtve ezzel az állampolgárok számára az egyszerű, hatékony és kényelmes online szolgáltatások nyújtását, hordozható eszközökre optimalizált keretrendszer biztosításával.

A törvény rögzíti, hogy

a felhasználók számára a digitális állampolgárság szolgáltatások elsődlegesen a digitális állampolgárság keretalkalmazáson keresztül érhetőek el.

A digitális állampolgárság szolgáltatások felhasználhatók a közszolgáltatások és más szolgáltatások nyújtása során is.

A digitális szolgáltatásokat a törvényben meghatározott szervezetek kötelesek nyújtani a felhasználók számára, míg a gazdálkodó szervezet egyes digitális szolgáltatások nyújtását engedély alapján önként vállalhatja.

A digitális térben a digitális állampolgár azonosítón alapuló felhasználói profil szolgál az állammal való elsődleges kapcsolattartásra.

A felhasználói profil jogosultja dönti el, hogy használja-e a digitális állampolgárság nyújtotta szolgáltatásokat.

A digitális állampolgárság nyújtotta szolgáltatások igénybevételéhez szükséges a felhasználói profil aktiválása. A felhasználói profil jogosultja dönthet akként, hogy a felhasználói profilját nem aktiválja, vagy azt inaktiválja.

Az indokolás szerint a törvény keretszolgáltatásként biztosítja az eAzonosítást, az eAláírást, az ePostát, az eDokumentumkezelést, valamint az eFizetést, a Kormányrendeletében kijelölt digitális állampolgárság szolgáltató útján.

A DÁPtv. átfogó, részletszabályokat tartalmazó végrehajtási rendelete jelenleg még nem került megalkotásra.

Jelen tájékoztató a bíróságok elektronikus ügyintézésére figyelemmel, az ügyféllel való elektronikus kapcsolattartás relációjában emeli ki a DÁPtv. releváns rendelkezéseit akként, hogy külön kiemelésre kerültek az E-ügyintézési tv.-től eltérő, valamint az ahhoz képest változatlan rendelkezések.

A bíróságokat közvetlenül érintő rendelkezések

Digitális szolgáltatást biztosító szervezetek, digitális szolgáltatás nyújtására köteles szervezet

A törvény meghatározza a digitális szolgáltatást biztosító szervezeteket, amelyek lehetnek
(1) digitális szolgáltatás nyújtására köteles szervek,
(2) digitális szolgáltatás biztosítására kötelezett szervezetek, valamint
(3) digitális szolgáltatás nyújtását önként vállaló jogalanyok.
Digitális szolgáltatás nyújtására köteles szerv az Országos Bírósági Hivatal, valamint a bíróság [9. § (2) bekezdés] is.

Változatlan:

A törvény változatlanul meghatározza a digitális szolgáltatás nyújtására köteles szervek körét.

A törvény tág körben határozza meg a digitális szolgáltatásra kötelezettek körét azzal, hogy a tényleges kötelezettségek egyes érintetti körök szerint eltérőek.

Fenntartja azt a különbségtételt, hogy egyes szervezetek kötelesek biztosítani a digitális szolgáltatásokat, mások pedig önként vállalhatják azt [9. § (4) bekezdés].

Eltérés:

Az indokolás szerint a törvény újítása, hogy a digitális állampolgárság keretében kialakított egyes szolgáltatások használatát kiterjeszti a gazdasági élet meghatározott szereplőire. A törvény – eltérően a hatályos E-ügyintézési tv.-től – kiterjeszti a digitális szolgáltatást kötelezően biztosító szervezetek körét („digitális szolgáltatás biztosítására kötelezett szervezetek”). Egyik érintetti kör: pl. a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók, távhőszolgáltatók, földgázszolgáltatást nyújtók, másik érintetti kör: pl. a hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatók, a biztosítók és viszontbiztosítók. [Ötödik rész, 80. §, 81. §].

Az elektronikus ügyintézés általános szabályai, az elektronikus ügyintézés módja

Az elektronikus ügyintézés általános szabályai

Változatlan:

A törvényben változatlanok az elektronikus ügyintézésre vonatkozó általános szabályok.

A felhasználó – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a digitális szolgáltatást biztosító szervezet előtt az ügyei digitális térben történő intézése során ügyintézési cselekményeit a DÁPtv. szerint elektronikusan végzi, nyilatkozatait elektronikus úton teszi meg.

A törvény vagy kormányrendelet az elektronikus ügyintézés lehetőségét csak annyiban korlátozhatja, ha az eljárás során az ügyfél személyes jelenléte vagy valamely okirat másként nem pótolható benyújtása elengedhetetlen.

Nincs helye elektronikus ügyintézésnek

azon eljárási cselekmények esetében, ahol törvény vagy kormányrendelet kifejezetten a felhasználó személyes megjelenését írja elő,
olyan eljárási cselekmények esetében, ahol ez nem értelmezhető,
olyan eljárás vagy eljárási cselekmény esetében, ahol ezt nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa kizárja, valamint
olyan irat, okirat vagy más beadvány esetében, amely minősített adatot tartalmaz [18. § (1)-(3) bekezdés].

Eltérés:

A DÁPtv. 7. §-a az alapvető rendelkezések között rögzíti, hogy kormányrendeletben meghatározott időponttól kezdődően minden szolgáltatás főszabályként kizárólag a digitális térben vehető igénybe.

A DÁP saláta tv. rendelkezése szerint a 2028. február 14-ig tartó átmeneti időszakban a felhasználói profil és a digitális állampolgár azonosító a 14 év feletti korosztályt illeti meg. A DÁP saláta tv. egyértelművé teszi, hogy Kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a felhasználói profil aktiválást követően úgy kell tekinteni, hogy a felhasználó valamennyi digitális térben intézhető ügy esetében akként rendelkezett, hogy a DÁPtv. szerint kíván szolgáltatást igénybe venni [DÁPtv. 11. § (3) bekezdés].

A digitális szolgáltatást biztosító szervezet köteles – önállóan vagy más digitális szolgáltatást biztosító szervezettel együttműködve – telefonon és más elektronikus úton is elérhető ügyfélszolgálatot működtetni. Az ügyfélszolgálatot a fogyasztóvédelemről szóló törvénynek a közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozásokra vonatkozó szabályai szerint, hetente legalább 40 órában elérhetően kell működtetni.

Az elektronikus ügyintézés módja

A felhasználó ügyeit intézheti

(1) elsődlegesen a digitális állampolgárság keretalkalmazás útján, ezen túl

(2) az egységes személyre szabott ügyintézési felületen - a magyarorszag.hu oldalon -, valamint

(3) a digitális szolgáltató által biztosított ügyintézési lehetőségen, a digitális szolgáltató által megadott módon, a digitális szolgáltatást biztosító szervezet által közzétett tájékoztatóban foglaltaknak megfelelő elektronikus úton [20. §].

3. Kötelező elektronikus ügyintézés, automatikus döntéshozatali eljárás

3.1. Kötelező elektronikus ügyintézés

Változatlan:

A törvényben változatlan az elektronikus ügyintézésre kötelezettek körének meghatározása, így változatlan az is, hogy a bíróságok – ügyféloldalról – külön nincsenek nevesítve.

A DÁP saláta tv. által 2024. szeptember 1. napjával módosított DÁP tv. 19. §-a szerint elektronikus ügyintézésre köteles – ha nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján törvény, nemzetközi szerződés, vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa eltérően nem rendelkezik – valamennyi, a digitális szolgáltatást biztosító szervezet által nyújtott digitális szolgáltatások tekintetében

a) az ügyfélként eljáró

aa) gazdálkodó szervezet,

ab) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 3. §-a szerinti szervezet,

ac) ügyész,

ad) jegyző,

ae) az ab)–ad) alpontok hatálya alá nem tartozó egyéb közigazgatási hatóság, valamint

b) az ügyfél jogi képviselője [19. § (1) bekezdés].

Eltérés:

A törvény üzemszünetre, üzemzavarra vonatkozó konkrét rendelkezéseket nem tartalmaz.

A törvény az üzemszünet és üzemzavar esetén követendő eljárásra vonatkozó részletes szabályok megállapítására felhatalmazó rendelkezést tartalmaz a Kormány számára [113. § (1) bekezdés 19. pont].

A Korm. rendelet a tájékoztató elkészítésekor még nem került megalkotásra.

Megjegyzés: A hatályos E-ügyintézési törvény Második rész, V. fejezet 16. alcíme tartalmaz rendelkezéseket az üzemszünetre, üzemzavarra vonatkozóan, amely rendelkezéseket kiegészíti az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet II. fejezet, 17. alcímébe foglalt szabályozás.

3.2. Automatikus döntéshozatali eljárás

Eltérés:

A digitális szolgáltatást biztosító szervezetnek nem kell közzétenni az automatikus döntéshozatali eljárás módszertanát és lényeges szabályait.

4. Kézbesítés

Változatlan:

A DÁP tv.-ben a hivatalos elérhetőségre kézbesített küldemény kézbesítésére vonatkozó rendelkezés változatlan [27. §].

A 25. és 26. § szerinti hivatalos elérhetőségre kézbesített küldemény kézbesítettnek minősül, ha

a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató a küldemény ügyfél által történő átvételét igazolja vissza, az igazolásban feltüntetett időpontban [27. § a)],

a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a küldemény átvételét a címzett megtagadta, a megtagadásra vonatkozó igazolásban feltüntetett időpontban, vagy [27. § b)]

a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a küldeményt a címzett másodszori értesítése ellenére nem vette át, a második értesítés igazolásban feltüntetett időpontját követő ötödik munkanapon [27. § c)].

Figyelem: A DÁP saláta tv. 248. §-a értelmében nem lép hatályba a DÁPtv. 27. § b) pontja.

Eltérés:

A DÁPtv. kiegészíti egy új kézbesítési lehetőséggel a jelenlegi kézbesítési módokat, ugyanis a digitális állampolgárság nyilvántartást vezető szerv a felhasználói profil aktiválásakor a természetes személy felhasználói profiljához tartozó tárhely azonosításához szükséges adatokat átadja az ügyintézési rendelkezésének nyilvántartását vezető szervnek, amely azt a természetes személy felhasználó hivatalos elérhetőségeként bejegyzzi az ügyintézési rendelkezések nyilvántartásába.

A természetes személy felhasználó hivatalos elérhetősége az általa a rendelkezési nyilvántartásba bejelentett hivatalos elérhetőség vagy a fentiek szerinti tárhely [25. §].

A gazdálkodó szervezet felhasználó elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetősége - bejelentése szerint - az ajánlott elektronikus kézbesítési szolgáltatási cím, vagy ePosta elérhetőség [26. §].

5. Iratok és dokumentumok

Változatlan:

A papír alapon beérkező iratról, illetve az elektronikus úton kiadmányozott döntésről történő hiteles másolatkészítés, irattá átalakítás szabályai változatlanok.

A digitális szolgáltatást biztosító szervezet az elektronikus ügyintézése során szükség szerint a papír alapon beérkező iratról hiteles elektronikus másolatot készít vagy készített, az elektronikus úton kiadmányozott döntésről pedig hiteles papír alapú másolatot készít vagy azt hiteles papír alapú irattá alakíttatja.

6. A kapcsolattartás módja, videotechnológiás kapcsolattal történő ügyintézés

6.1. A kapcsolattartás módja

Eltérés:

A felhasználó főszabály szerint a digitális szolgáltatást biztosító szervezet által közzétett tájékoztatásban meghatározott elérhetőségeit alkalmazva választja meg a digitális szolgáltatást biztosító szervezettel való elektronikus kapcsolattartás módját.

A digitális szolgáltatást biztosító szervezet a felhasználónak címzett nyilatkozatai megtétele során – ha jogszabály a kapcsolattartás módját nem határozza meg – a felhasználó hivatalos elérhetőségén tart kapcsolatot a felhasználóval [29. § (2) bekezdés].

A törvényjavaslat indokolása szerint a hatályos szabályozás mentén szinte kizárólag az elektronikus ügyintézésre kötelezett szervezetek rendelkeztek hivatalos elérhetőséggel. Az új szabályozás alapján a természetes személyeknek is hivatalos elérhetősége jön létre a felhasználói profil aktiválásával. Ennek jelentőségét az adja, hogy a hivatalos elérhetőségre küldött küldemény esetében – a megfelelő feltételek esetén – beáll a kézbesítési fikció.

6.2. Videotechnológiás kapcsolattal történő ügyintézés

A DÁPtv. átveszi a hatályos szabályozást.

A digitális szolgáltatást biztosító szervezet a felhasználóval – a jelen alcímben meghatározott részletszabályok szerint – a Kormány rendeletében kijelölt szerv által biztosított, élő videóképes telekommunikációs csatornán alapuló kép- és hangfelvétel továbbítására és rögzítésére alkalmas rendszer használatával is tarthatja a kapcsolatot. A Kormány rendeletében megjelölt szervet e § tekintetében elektronikus azonosítási szolgáltatást végző szervnek kell tekinteni [31. § (1) bekezdés].

A DÁPtv. videotechnológiás kapcsolattal történő ügyintézés alcímben foglaltak nem alkalmazhatóak a büntetőeljárás, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló törvényben foglalt eljárások, a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló törvény szerinti eljárás, a szabálysértési eljárás, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti peres eljárás, valamint a bírósági és közjegyzői nemperes eljárás során [33. §].

7. Azonosítók és adatok igazolásának kötelezettsége

A DÁP saláta tv. 218. §-a a digitális állampolgár azonosítóra és a digitális állampolgárság nyilvántartásra vonatkozó rendelkezéseket pontosítja [DÁPtv. 13. §], és azt a (3) bekezdéstől kiegészíti.

A bíróságokat közvetlenül érintő rendelkezések az alábbiak:

A nyilvántartást vezető szerv a természetes személyazonosító adatok és a digitális állampolgár azonosító kezelésére jogosult szerv részére a digitális állampolgár azonosító megismerése vagy igazolása, valamint a felhasználó profil aktív vagy inaktív állapotának közlése céljából adatszolgáltatást teljesíthet [13. § (5) bekezdés].

A DÁPtv. meghatározza, hogy a nyilvántartást vezető szerv az érintett hozzájárulása nélkül mely szervek részére adhatja meg a felhasználó általa kezelt adatait, többek között:

a bíróságnak az előtte folyamatban lévő eljárásban részt vevő személyekre vonatkozó tényállítások helytállóságának, továbbá a bemutatott okirat adattartalma valóságának ellenőrzése, valamint büntetőeljárás lefolytatása vagy büntetés és intézkedés végrehajtása céljából [DÁPtv. 13. § (5) bekezdés a) pont].

A digitális állampolgárság szolgáltató a 63. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti távoli azonosítással történő személyazonosítás lehetőségét legkésőbb 2025. január 31-től köteles biztosítani [DÁPtv. 119. §].

Változatlan:

A felhasználó azonosításához szükséges adatok kivételével a bíróság a felhasználótól nem kérheti olyan adat igazolását, amelyet az érintett szerv az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben előírt kötelezettsége alapján közzétett, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell [36. §].

8. Digitális szolgáltatás biztosítása a digitális szolgáltatást biztosító szervezet által

Változatlan:

az ügyfél ügyintézési rendelkezésének lekérdezése,
a személyre szabott ügyintézési felületen keresztül történő ügyintézés lehetősége,
elektronikus azonosításhoz kötött szolgáltatás nyújtása esetén a központi azonosítási ügynök szolgáltatáson keresztül elérhető elektronikus azonosítási megoldások ügyfél általi használata,
az ügyfél által elektronikus úton tett jognyilatkozatok, elküldött iratok kézhezvételének jogszabályban meghatározott módon történő haladéktalan igazolása,
a legalább fokozott biztonságú és közigazgatási követelményeknek megfelelő elektronikus aláírással ellátott, illetve elektronikus bélyegzővel ellátott elektronikus dokumentumok feldolgozása,
a hitelesített dokumentumok előállítás,
az ügyfél részére kézbesítendő iratok kézbesítése a DÁPtv. szerint valamennyi típusú kézbesítés útján,
az eljárásért fizetendő terhek elektronikus fizetése,
az elektronikus űrlapkitöltés-támogatási szolgáltatással létrehozott elektronikus űrlapok kezelése.

Eltérés:

a digitális szolgáltatás keretalkalmazás útján történő igénybevételének lehetősége,
a digitális keretszolgáltatások használatának lehetősége,
Korm. rendeletben meghatározott ajánlott elektronikus kézbesítési szolgáltatáson keresztül történő kézbesítés, a neki címzett üzenetek fogadása [39. §]

Kiemelendő a DÁP saláta tv. 227. §-a, amely a DÁPtv. 39. §-át egészíti ki az alábbiak szerint:

Az új bekezdés a digitális szolgáltatást biztosító szervezetekre ró mentési és adatküldési kötelezettséget az ügyintézésrel kapcsolatban – a Korm. rendeletben meghatározott rendszerekről, nyilvántartásokról és adatokról, a meghatározottak szerinti gyakorisággal és rendben.

9. Szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások

Az indokolás szerint az új törvényi szabályozás továbbviszi az E-ügyintézési tv. szerinti modellt és a konkrét szolgáltatásokat. A már meglévő szolgáltatások részben beépülnek a keretszolgáltatásokba, más SZEÜSZ-KEÜSZ szolgáltatásokat pedig kiváltanak a bevezetésre kerülő komplex keretszolgáltatások.

A részletes működési szabályozás végrehajtási rendeleti szinten kerül meghatározásra.

10. Az informatikai együttműködés alapelvei

Az indokolás szerint a DÁPtv. átveszi az E-ügyintézési tv. azon elvi rendelkezését, mely szerint az együttműködő szerv az ügy elintézéséhez vagy feladata ellátásához szükséges, más együttműködő szervnél keletkezett, vagy már beszerzett információkat, valamint az együttműködő szervnek az ügy elintézéséhez szükséges döntését vagy nyilatkozatát az együttműködő szervtől elektronikus úton szerzi be.

A törvény az E-ügyintézési tv. számos informatikai együttműködésre vonatkozó rendelkezését nem tartalmazza, e rendelkezéseket a törvény végrehajtási rendelete fogja tartalmazni.

A digitális állam megvalósítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló
2024. évi XII. törvény

A Magyar Közlönyben 2024. május 7-én napján hirdették ki a digitális állam megvalósítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XII. törvényt (a továbbiakban: DÁP saláta tv.).

A DÁP saláta tv. sávosan, főszabály szerint 2024. május 17-én napján lépett hatályba.

A DÁP saláta tv. további rendelkezései 2024. május 18-án, 2024. június 5-én, a bíróságokat kiemelten érintő rendelkezései 2024. július 1-jén és 2024. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

A DÁP saláta tv. további rendelkezéseinek hatályba lépési ideje: 2024. október 1., 2024. október 31., 2025. január 1., 2025. január 15., 2025. június 1., 2025. július 1. és 2026. január 1.

A digitális állampolgárságot bevezető, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: DÁPtv.) megalkotása és ütemezett hatályba léptetése, illetve az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) hatályon kívül helyezése mellett szükségessé vált valamennyi olyan törvényt az új szabályokhoz igazítani, amelyeknél az állam által elősegített digitalizáció kiemelt jelentőséggel bír.

A számos törvényt módosító csomag így részben az új szolgáltatások átültetését és egyes korábbi szolgáltatások kivezetését tartalmazó, másrészt pedig az új kódexnek való jogi-technikai megfelelést biztosító jogszabály.

2024. július 1-i hatálybalépéssel módosult a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény.

A módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy a polgárok a telefonjuk segítségével, vizuális kód felmutatásával képesek legyenek a személyazonosító adataikat hitelt érdemlően igazolni - a fizikai okmány bemutatásával egyenértékűen - a rendőrségi igazoltatás során [Rtv. 29.§ (2) bekezdés].

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVII. törvény

2024. május 9. napján a Magyar Közlönyben kihirdették az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVII. törvényt.

A törvény főszabály szerint a kihirdetését követő napon, azaz 2024. május 10. napján lépett hatályba, ezt követően a hatálybalépés sávosan történik az alábbiak szerint:

a bíróságokat kiemelten érintő rendelkezések – többek között a Bszi. és a Pp. módosítás – a törvény kihirdetését követő 61. napon, azaz 2024. július 9. napján lépnek hatályba, 2024. július 9. napján lép hatályba a gondnokoltak nyilvántartását érintő módosítás 1. üteme is,

2024. november 1. napján lép hatályba a TSzSztv. módosítása és

2025. március 1. napján a gondnokoltak nyilvántartását érintő módosítás 2. üteme.

2024. június 18. napján hirdették ki az állam működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXIX. törvényt, amely az új Inyvtv. hatálybalépését 2024. október 1. napjáról 2025. január 15. napjára halasztotta. Ezért az e-ingatlan-nyilvántartás bevezetésével kapcsolatos adatvédelmi klauzulák hatálybalépésének napja is 2025. január 15. napjára módosult.

1. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosítása

Jogharmonizációs záradék módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

Az Iasz. jogharmonizációs záradékában az uniós jogi aktusoknak megfelelően pontosításra kerülnek a hivatkozások.

2. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

2.1. Az OBH elnökének tájékoztatási kötelezettségét érintő módosítás

A Bszi.-ben az OBH elnökének a tájékoztatással kapcsolatos feladatköre kiegészül.

Az OBH elnöke az igazságügyért felelős miniszter megkeresésére a miniszter rendelkezésére bocsátja

a jogalkotás előkészítése, továbbá a jogszabályok hatályosulásának vizsgálata céljából

személyazonosításra alkalmatlanná tett formában a megkeresésben meghatározott tárgykörben hozott, jogerős vagy véglegessé vált bírósági határozatokat, valamint mindazon bírósági és más hatósági vagy egyéb szerv által hozott határozatot, amelyet a jogerős vagy véglegessé vált bírósági határozattal felülbíráltak, vagy felülvizsgáltak. Ha a megkeresésben kért határozatot a Bírósági Határozatok Gyűjteményében már közzétették, az így közzétett határozatot kell rendelkezésre bocsátani. Más esetben a személyazonosításra alkalmatlanná tételre alkalmazni kell a Bszi. megfelelő rendelkezéseit [166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c), d) és e) pontjai, valamint (5) bekezdés].

Az OBH elnöke a megkeresés teljesítése során egyeztetést kezdeményezhet az igazságügyért felelős miniszterrel annak érdekében, hogy a megkeresés teljesítése ne eredményezzen a bíróságok számára aránytalan ügyterhet.

2.2. Az OBH elnöknek statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatkörét érintő módosítás

Kiegészül továbbá az OBH elnökének a statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatköre is.

Az OBH elnöke az igazságügyért felelős miniszter megkeresésére tájékoztatja a minisztert a jogalkotás előkészítése, továbbá a jogszabályok hatályosulásának vizsgálata céljából egyedi, meghatározott célú statisztikai adatgyűjtés keretében azokról az adatokról, amelyekből megállapítható a bíróságon folyamatban lévő és befejezett eljárás teljes időtartama az eljárás megindításától annak jogerős befejeződéséig, ideértve a bírósági eljárást megelőző, más szerv által lefolytatott hatósági vagy egyéb közhatalmi eljárás (a továbbiakban: megelőző eljárás), a rendes és a rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint a jogorvoslati eljárás alapján megismételt eljárás időtartamát is.

Ezen adatgyűjtés alapján az eljárás teljes időtartama mellett annak is megállapíthatónak kell lennie, hogy annak kezdetétől a jogerős vagy végleges befejeződéséig meddig tartott a megelőző eljárás, illetve a bírósági eljárás.

Az OBT elnökének és elnökhelyettesének jogállását érintő rendelkezések

Az OBT elnöke és elnökhelyettese juttatásként a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározottak szerint budapesti lakóház vagy lakás használatára jogosult.

Az OBT elnökét és elnökhelyettesét e tisztségéből eredő feladatai ellátása érdekében mentesíteni kell a bírói munka alól.

3. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) módosítása

Az OBTElnökének és elnökhelyettesének juttatása, OBTElnök költségvetését érintő módosítás

Hatálybalépés: 2024. július 9.

Kiegészül a Bjt. a tekintetben, hogy mely feltételek esetén jogosult az OBTElnök és elnökhelyettese budapesti lakóház vagy lakás használatára.

Az OBTElnök havonta legfeljebb a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset háromszorosa 35%-ának megfelelő összeget használhat fel, amely kiterjed a földgáz-, villamosenergia-, ivóvíz-, távhő-, csatorna- és hulladékkezelési szolgáltatások beszerzésével összefüggő kiadások teljesítésére is.

4. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

2023. december 23. napján hirdették ki a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásával összefüggő törvények módosításáról szóló 2023. évi CXIV. törvényt, mely 2024. február 22. napjától módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt, és az önkormányzati csődbiztos kijelölése kapcsán egy új kúriai jogorvoslati eljárást vezetett be.

Jelen módosítás ezen új kúriai jogorvoslati eljárás helyett törvényszéki jogorvoslatot vezet be, az alábbiak szerint:

Az önkormányzati csődbiztos kijelölése annak közlését követő 15 napon belül a törvényszék előtt támadható meg.

A kijelöléssel szemben indított eljárásban a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény szabályait kell alkalmazni.

A keresetlevelet az önkormányzati csődbiztos kijelölő kormányhivatalnál kell benyújtani. Az önkormányzati csődbiztos kijelölő kormányhivatal a keresetlevelet 8 napon belül terjeszti fel a törvényszék részére.

A keresetlevél benyújtásának az önkormányzati csődbiztos kijelölésének hatályosulására nincs halasztó hatálya.

5. A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

Az OBT jogállására tekintettel - a bíróságokhoz és az OBH-hoz hasonlóan - jogosulttá válik a címer használatára.

6. A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény módosítása

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat feladatainak ellátásához kapcsolódó módosítás

Hatálybalépés: 2024. július 9.

A módosítás értelmében a törvény 6. § (2) bekezdése új o) ponttal egészül ki, amely szerint a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat a feladatainak ellátásához – a cselekvőképesség fennállásának vizsgálata céljából – a gondnokoltak nyilvántartásában törvényben meghatározott és szereplő adatokat konkrét ügyben közvetlen hozzáféréssel jogosult megismerni és kezelni.

7. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

7.1. Az eseti szakértő igénybevételi lehetőségének bővítése

A jogalkotó a szakértőhiány orvoslásának első lépcsőjeként a Szaktv.-ben az eseti szakértő igénybevételének lehetőségét kibővíti amikor úgy rendelkezik, hogy eseti szakértő igénybevételére akkor is lehetőség van, amennyiben időszakos hiány, vagy egyéb szakmai ok miatt (és nem egyéb szakmai ok miatti hiány okán) az adott szakterületen bejegyzett igazságügyi szakértő nem tud eleget tenni (és nem azok „egyike sem” tud eleget tenni) a kirendelésnek.

7.2. Előzetes tájékoztató

Egy új rendelkezés bevezeti a fentiek szerint meghatározottak alkalmazásában az előzetes tájékoztató jogintézményét:

Az eseti szakértő kirendeléséhez vezető időszakos hiány megállapítható akkor, ha a kirendelő szerv több bejegyzett igazságügyi szakértő megkeresésének eredményeképpen megállapítja, hogy bejegyzett igazságügyi szakértő nem tud eleget tenni a kirendelésnek. Előzetes tájékoztató esetén a kirendelő szerv a szakkérdést tartalmazó ügy tényállásának rövid ismertetése mellett elektronikus levélben felhívja a bejegyzett igazságügyi szakértőt, hogy 5 munkanapon belül nyilatkozzon, vállalja-e a kirendelést.

7.3. A megfelelő szakértelem

A módosítás meghatározza azon kritériumokat, hogy az eseti szakértő mikor minősül megfelelő szakértelemmel rendelkezőnek:

a működési engedélyhez kötött tevékenység esetén a működési engedélye szerinti szakterületen,

a szakvizsgálóhoz kötött tevékenység esetén a szakvizsgálója szerinti szakterületen,

kötelező kamarai tagsághoz kötött tevékenység esetén a kamarai jogosultsága szerinti szakterületen, vagy

ha a tevékenység a fenti három alpont szerinti feltételhez nem kötött – az adott szakterületen

legalább tíz év szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

8. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) módosítása

Hatálybalépés: 2024. július 9.

8.1. A Kúria öt hivatásos bíróból álló tanácsa

A módosítás bevezeti a Kúria felülvizsgálati eljárásában az öt hivatásos bíróból eljáró tanácsot.

8.2. A folyamatos felvétel készítése lehetőségének kiterjesztése

A módosítás kiterjeszti a folyamatos felvétel készítésének lehetőségét a perfelvételi szakra is a fél kérelmére vagy hivatalból, amennyiben a technikai feltételek rendelkezésre állnak.

Folyamatos felvétel készítése esetén a bíróság a jegyzőkönyv írásbeli kivonatának elkészítése érdekében – a felek észrevételeinek figyelembevételével – összefoglalja a feleknek a per eldöntése szempontjából lényeges kérelmeit, nyilatkozatait és indítványait.

Folyamatos felvétel készítése esetén írásbeli jegyzőkönyv helyett a jegyzőkönyv írásbeli kivonatát kell elkészíteni, amely tartalmazza az összefoglalás kezdő időpontját és annak tartalmát is.

A módosítás értelmében a folyamatos felvétel útján történő jegyzőkönyvkészítés a fellebbezési eljárásban sem kizárt.

A kiskorú meghallgatásáról folyamatos felvétel nem készíthető.

8.3. A kirendelt szakértő felmentése esetkörének kibővítése

A módosítás értelmében a kirendelt szakértő felmentésének esetei kiegészülnek az alábbival:

Pénzbírság egyidejű alkalmazása mellett felmentésnek van helye, ha határidőben, illetve a határidő meghosszabbítása esetén a meghosszabbított határidőben a szakértő nem terjeszti elő a szakvéleményt és a körülmények alapján nem is várható, hogy a szakvéleményt előterjeszti.

8.4. Az egyszerűsített telekommunikációs jelenléttel történő meghallgatás

A módosítás – a büntetőeljárás mintájára – bevezeti az egyszerűsített telekommunikációs jelenléttel történő meghallgatás elrendelésének lehetőségét. Ebben az esetben az eljárási cselekmény kitűzött helyszíne és a meghallgatás helyszíne között a közvetlen összeköttetést a mozgóképet és a hangot egyidejűleg továbbító eszköz biztosítja, és a meghallgatásra kerülő személy a rendelkezésére álló eszközt használja.

Ennek feltételei:

Ha az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatás elrendelésének Pp.-ben meghatározott feltételei fennállnak, azaz a fél indítványára vagy hivatalból rendeli el a bíróság a fél, más perbeli személy, tanú vagy szakértő meghallgatását, szemle lefolytatását

ha az célszerűnek látszik, különösen, ha az az eljárás lefolytatását meggyorsítja, vagy a meghallgatás a tárgyalás, illetve a személyes meghallgatás kitűzött helyszínén jelentős nehézséggel vagy aránytalanul nagy költségtöbblettel járna, vagy ezt a tanú személyes védelme indokolja.

Amennyiben a bíróság megítélése szerint a meghallgatás akként is lefolytatható, hogy a meghallgatáshoz a helyiséget nem a bíróság vagy egyéb szerv bocsátja rendelkezésre; és a meghallgatás helyszínén elegendő, ha csak a meghallgatásra kerülő személy van jelen. A meghallgatásra kerülő személy ahhoz előzetesen hozzájárul.

A módosítás rögzíti az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét útján történő meghallgatás lefolytatásának eljárási szabályait. Garanciális jogszabályi rendelkezések: A távoli helyszínen csak a meghallgatandó személy lehet jelen, illetve akinek jelenlétét törvény egyébként lehetővé/kötelezővé teszi.

Nem folytatható az eljárási cselekmény, ha észszerű kétely merül fel a személyazonosság, önkéntesség, befolyásmentesség vonatkozásában.

A rendelkezés az eljáró bírónak vagy bírósági titkárnak intézkedési jogkört biztosít a garanciális elemek betartása érdekében (látószög meghatározása, ellenőrzése stb.).

Amennyiben a meghallgatásra kerülő személy a törvényi feltételek megállapíthatósága körében a bíróság felhívására a meghatározott tevékenységeknek nem tesz eleget, az eljárási cselekmény nem folytatható.